

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาเฉพาะข้อมูลข่าวสารที่เผยแพร่ผ่านสื่อมวลชนและเอกสารเผยแพร่จากหน่วยงานซึ่งทำหน้าที่เผยแพร่ข่าวสารโรคเอดส์ทั้งสิ้น 3 หน่วยงาน คือ กระทรวงสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล และสมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะทราบถึงลักษณะการสร้างและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารโรคเอดส์ผ่านสื่อมวลชนในประเทศไทย สาเหตุของความวิตกกังวลในหมู่สาธารณชนอันเกิดจากการสร้างและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารโรคเอดส์ผ่านสื่อมวลชน และเพื่อทราบถึงผลกระทบที่คาดว่าจะเกิดต่อสาธารณชนจากวิธีการสร้างและเผยแพร่ข่าวสารโรคเอดส์ผ่านสื่อมวลชนโดยใช้ความกลัวเป็นการสร้างความน่าสนใจ ซึ่งสามารถสรุปผลการวิจัยได้ ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากการวิจัยในครั้งนี้ พบว่าลักษณะของการสร้างข้อมูลข่าวสาร โรคเอดส์มีทั้งหมด 7 ประการ คือ สร้างข้อมูลข่าวสารในทางลบ สร้างข่าวสารในลักษณะที่คล้ายคลึงกันสำหรับทุกกลุ่มเป้าหมาย สร้างข่าวสารตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้น สร้างข้อมูลข่าวสารโดยขาดการวางแผนและผลิตสื่อ ปรากฏลักษณะของการต่อรองความหมายในข่าวสารโรคเอดส์ สร้างข้อมูลด้วยการตอกย้ำอ้างอิงถึงจำนวนผู้ติดเชื้อ และสร้างข้อมูลข่าวสารในลักษณะให้บทบาทผู้นำแก่คุณมีชัย วีระไวทยะ เลขาธิการสมาคมพัฒนาประชากรและชุมชน

ในส่วนของการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร พบว่า แต่ละหน่วยงานที่ผู้วิจัยได้เข้าทำการเก็บข้อมูลมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ ทำให้การผลิตสื่อเป็นไปตามงบประมาณมากกว่าแผนการผลิตสื่อที่เจ้าหน้าที่วางแผนไว้ ทำให้ขั้นตอนการนำเสนอข้อมูล

ข่าวสารไม่เป็นไปตามแบบแผนที่วางไว้ ประกอบกับผู้ผลิตสื่อส่วนใหญ่เห็นว่าการเผยแพร่ผ่านสื่อมวลชนจะมีประสิทธิภาพกว่าวิธีการอื่น เนื่องจากสามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้เป็นจำนวนมาก จึงทำให้เลือกใช้วิธีการเผยแพร่ผ่านสื่อมวลชน

ด้านผลกระทบอันเกิดจากลักษณะของการสร้างและการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารโรคเอดส์ตามลักษณะข้างต้น จากการวิจัยพบว่าก่อให้เกิดปัญหา 5 ประการ คือ 1) เกิดการปฏิเสธข่าวสารโรคเอดส์ในด้านอื่น ๆ 2) เกิดการแบ่งแยกเด็ดขาดกับผู้ป่วยหรือผู้ติดเชื้อเอดส์ 3) เกิดความวิตกกังวลจนเกินไป 4) เกิดความเข้าใจผิด 5) สร้างความท้อแท้ สิ้นหวัง แก่ผู้ติดเชื้อ ซึ่งเป็นผลอันเกิดขึ้นหลังจากที่มีการรณรงค์โรคเอดส์ไปแล้วสักระยะหนึ่ง และผู้วิจัยจะได้อภิปรายผลการวิจัยต่อไป

อภิปรายผล

การรณรงค์ที่ผ่านมาไม่ได้สร้างภาพของโรคเอดส์ที่น่าเกลียดน่ากลัว เพราะที่ชายนักเที่ยวต่างยอมรับว่าหญิงบริการที่เขาได้พบเห็นก็ยังเป็นหญิงที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ ไม่ได้ปรากฏลักษณะที่น่าเกลียดดังที่สื่อได้บอกไว้ ขณะเดียวกันชายนักเที่ยวก็ยังเห็นว่าการเที่ยวหญิงบริการเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินชีวิตของพวกเขา ส่วนผู้ติดเชื้อเสพติดก็เห็นว่าใช้เข็มฉีดยาร่วมกันเพื่อให้ไม่เปลืองยา ก็ไม่ใช่เรื่องผิดและเป็นธรรมเนียมของการต้อนรับแขกด้วยยาเสพติดชนิดฉีด รวมทั้งเป็นความจำเป็นของหญิงบริการทางเพศที่จำต้องขอบริการแขกทั้ง ๆ ที่แขกไม่ยอมใช้ถุงยางอนามัย เพียงเพราะพวกเขาอยากจนและต้องการรายได้ คำพูดที่ว่า "กลัวอดมากกว่ากลัวเอดส์" จึงเป็นคำพูดที่สะท้อนให้เห็นถึงภาวะความแร้นแค้นที่แฝงเร้นอยู่ในสังคมไทยอย่างแนบแน่นทุกหัวระแหง ดังนั้น เทคนิคของการขู่ให้กลัวจึงไม่สามารถนำมาใช้ได้เสมอไปในการสื่อสารเพราะข่าวสารที่สร้างขึ้นเพื่อตอกย้ำถึงความน่ากลัวของโรคด้วยการหยิบยก "ความตาย" ขึ้นมากล่าวอ้าง ไม่ใช่ประเด็นที่น่ากลัวสำหรับกลุ่มคนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอดส์ แต่กลับสร้างความกลัวในสิ่งที่ยังไม่เกิด ยังไม่แน่ใจ และยังไม่ได้ทำความเข้าใจอย่างดีพอของกลุ่มมวลชนทั่วไปที่เรียกว่า ความวิตกกังวลมวลชน (Mass Anxiety)

จากการวิจัยที่ผู้วิจัยได้พยายามค้นหาข้อมูลด้านการสร้างและเผยแพร่
 ข่าวสารโรคเอดส์ อันเป็นกุญแจสำคัญของการศึกษาถึงสาเหตุอันก่อให้เกิดความ
 วิตกกังวล ได้พบว่า การสร้างข้อมูลในเชิงลบแบบชุดข้อมูล โดยขาดการวางแผน
 และผลิตสื่อที่ตีพอ รวมไปถึงการขาดข้อมูลที่แท้จริงของโรค ผนวกเข้ากับความตื่น
 ตระหนกภายในตัวผู้ผลิตสื่อเอง ทำให้การสร้างข่าวสารโรคเอดส์เกิดสภาพความ
 คลุมเครือ ไม่ชัดเจน การผลิตสื่อขาดความพิถีพิถันในการออกแบบ เช่น การใช้
 สีสันทันของสื่อสิ่งพิมพ์ หรือการวาดภาพหญิงสวมเสื้อชั้นในเพียงตัวเดียว ท่อนล่างปิด
 ด้วยผ้าห่ม และในมือคืบบุหรี ซึ่งไม่เหมาะสมเพราะขณะที่เรารณรงค์ต้านเอดส์
 เราก็ต้องคำนึงถึงการรณรงค์ให้คงสูบบุหรี่ด้วยเช่นกัน ที่ทำให้ภาพพจน์ของโรคเอดส์
 ที่เกิดขึ้นกับมวลชนจึงมีลักษณะของข้อมูลข่าวสารที่ขาดความเที่ยงตรง เรื่องสาเหตุ
 ของการเกิดโรคขาดความเชื่อมั่นเพราะแพทย์และผู้เกี่ยวข้องยังไม่สามารถหาวิธี
 รักษาได้ และยังมีผู้ติดเชื้อมาจากโรงพยาบาลทั้ง ๆ ที่ไม่ได้มีพฤติกรรมเสี่ยง
 ความตื่นตระหนกจึงเกิดขึ้นเพราะข่าวสารไม่สามารถให้ความกระจ่างชัดแก่มวลชน
 ได้ นอกจากนี้งานวิจัยยังพบข้อน่าสังเกตที่ว่า มีข้าราชการหญิงท่านหนึ่งเมื่อเกิด
 ปัญหาขึ้นกับเธอมีผู้แนะนำเธอให้ไปพบคุณมีชัย วีระไวทยะ แทนที่จะไปพบแพทย์
 แสดงให้เห็นถึงการเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารที่ได้รับจากสื่อมวลชนเกี่ยวกับบทบาทผู้นำ
 ของคุณมีชัยที่มีต่อผู้รับสารอย่างชัดเจน

ในส่วนของการเผยแพร่ที่ส่งผลต่อการสร้างความวิตกกังวลมวลชนเช่นกัน
 เนื่องจากในระยะเริ่มแรก มีการปิดกั้นข่าวสารเพราะเกรงว่าจะกระทบกระเทือน
 ด้านการท่องเที่ยว ทำให้มวลชนขาดการระแวดระวังเท่าที่ควร เมื่อมวลชนขาด
 ความสนใจ ภาครัฐเองก็ละเลยที่จะเตรียมการวางแผนล่วงหน้าเพื่อรองรับสถาน
 การณ์การแพร่ระบาดของโรค เพราะจะเห็นได้ว่า ช่วงระยะเวลาที่มีการรายงาน
 ผู้ป่วยรายแรก กับการจัดตั้งกองโรคเอดส์นั้น มีช่วงระยะเวลาห่างกันถึง 6 ปี
 แสดงให้เห็นว่า จะมีการรวบรวมข้อมูลข่าวสารเพื่อทำการเผยแพร่อย่างมีระบบ
 นั้น ภาพพจน์ของโรคเอดส์ซึ่งมวลชนได้สัมผัสจากการสร้างข้อมูลข่าวสารยุคแรกนั้น
 เป็นภาพของความน่าเกลียดน่ากลัวของผู้ป่วยโรคเอดส์ไปเสียแล้ว ทำให้เกิดปัญหา
 การอยู่ร่วมกันของผู้ป่วยและผู้ติดเชื้อมโรคเอดส์ในสังคม นอกจากนี้ ยังพบว่า การให้
 สุขศึกษา ยังขาดการศึกษาระบบการสื่อสารอย่างเดียว เพราะผู้วิจัยพบว่า การ
 รณรงค์โรคเอดส์นี้ ทำไปตามขั้นตอนของการแพร่ระบาดของโรค ขาดการทบทวน
 มุมเหตุที่แท้จริง หรืออาจกล่าวได้ว่า ไม่มีการทำการศึกษาอย่างถ่องแท้เกี่ยวกับ

ลักษณะของโรค เพราะโรคเอดส์มีลักษณะที่แตกต่างจากโรคอื่นตรงที่มีระยะฟักตัวของโรคนานถึง 5 ปี ดังนั้น ผู้ติดเชื้อเอดส์จึงยังสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างปกุณคนธรรมดา แต่ขณะเดียวกันก็เป็นพาหะนำเชื้อไปติดผู้อื่นได้ เป็นจุดอันตรายที่ข้อมูลข่าวสารไม่ได้ให้ไว้และไม่ได้สร้างข่าวสารให้เกิดความระแวงระวังในจุดนี้ไว้ ทำให้จำนวนผู้ติดเชื้อเอดส์ยังคงเพิ่มขึ้นอยู่เรื่อย ๆ

ผลของการปิดกั้นข่าวสารในระยะแรก นอกจากจะสร้างภาพพจน์เชิงลบเกี่ยวกับโรคเอดส์ให้กับมวลชนแล้ว ยังส่งผลทำให้เกิดช่องว่างของข้อมูลข่าวสารที่เรียกว่า จุดบอด (Black Hole) ตามแนวคิดเรื่องความวิตกกังวลจากข่าวสารไว้อีกด้วย เพราะเมื่อมีการปิดกั้นข่าวสารเป็นเวลานาน แล้วกลับมาเร่งรณรงค์ให้ข้อมูลข่าวสารภายหลังที่มีการระบาดของโรคเอดส์อย่างหนัก โดยละเอียดประเด็นของภาพพจน์การทอ้งเทียวอย่างสิ้นเชิง จึงแสดงให้เห็นถึงช่องว่าง ทั้งในเรื่องของระยะเวลาที่ขาดช่วงไป และเรื่องช่องว่างที่ข่าวสารไม่ได้ให้ในสิ่งที่มวลชนต้องการรู้หรือจำเป็นต้องรู้ นั่นคือ การสร้างช่องว่างของความรู้ (Knowledge Gaps) ภายในกลุ่มมวลชนที่แตกต่างกันทั้งในเรื่องของระดับความรู้ เพศ หรืออายุ ซึ่งแผนป้องกันและควบคุมโรคเอดส์แห่งชาติ (2535-2539) ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงานประสานนโยบายและแผนงานโรคเอดส์ สำนักปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ได้สรุปสถานการณ์การประชาสัมพันธ์ไว้ดังนี้

"เมื่อปรากฏผู้ป่วยโรคเอดส์ในประเทศไทย ในปี 2527 ทางราชการได้เริ่มประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้แก่ประชาชนถึงความหมาย สาเหตุ อาการ การติดต่อ และวิธีป้องกันโรคเอดส์ แต่ก็ยังทำได้ไม่ทั่วถึง เพราะมีข้อจำกัดในเรื่องการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ การรณรงค์ประชาสัมพันธ์ป้องกันโรคเอดส์ เริ่มเห็นผลอย่างจริงจังมากขึ้น ตั้งแต่ปี 2535 เป็นต้นมา ซึ่งพอกล่าวโดยสรุปได้ดังนี้

(1) ปี 2535 รณรงค์ให้ประชาชนทั่วไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มหญิงบริการและวัยรุ่น ตระหนักถึงภัยของโรค และเกิดจิตสำนึกในการป้องกันตนเอง เน้นหาความรู้เป็นหลัก และใช้วิธีการสร้างภาพพจน์ให้เกิดความกลัว

(2) ปี 2533 มุ่งรณรงค์เพิ่มเติมในกลุ่มชายนักเที่ยว โดยยังคงเน้นการให้ความรู้เป็นหลัก และใช้วิธีการสร้างให้เกิดความกลัวเช่นเดิม

(3) ปี 2534 เรงรณรงค์เพิ่มเติมในกลุ่มแม่บ้าน และประชาชนทั่วไป ช่วงต้นปีนี้ได้มีการเปลี่ยนหัวหน้ารัฐบาล โดยมีนายอานันท์ ปันยารชุน เป็นนายกรัฐมนตรี รัฐบาลได้เริ่มสนใจปัญหาโรคเอดส์อย่างจริงจัง และเป็นครั้งแรกที่ได้บรรจุเรื่องการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ไว้ในคำแถลงนโยบายของรัฐบาล โดยปรากฏในนโยบายด้านสังคม ข้อที่ 7 ดังที่ได้อ้างแล้วข้างต้น และได้แต่งตั้งคณะกรรมการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์แห่งชาติ โดยนายกรัฐมนตรีรับเป็นประธาน พร้อมทั้งแต่งตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ขึ้นอีก 8 คณะ ซึ่งรวมถึงการตั้งคณะกรรมการประชาสัมพันธ์ป้องกันโรคเอดส์ด้วย

นับตั้งแต่ช่วงกลางปี 2534 เป็นต้นมา ได้มีการใช้สื่อมวลชนของรัฐ รณรงค์ประชาสัมพันธ์ป้องกันโรคเอดส์ในรูปแบบต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง โดยคณะกรรมการบริหารงานวิทยุและโทรทัศน์ (ก.บ.ว.) กำหนดให้สถานีโทรทัศน์ และสถานีวิทยุกระจายเสียงทุกแห่งประชาสัมพันธ์ป้องกันโรคเอดส์อย่างน้อยชั่วโมง ละ 60 วินาที ตลอดไป โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย"

จากบทสรุปดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงการเริ่มต้นของการรณรงค์ค่อนข้าง ข้า ขาดนโยบายที่แน่ชัด และทำให้ทราบว่า ช่วงเวลาที่มีการรณรงค์นั้นตรงกับ ช่วงเวลาของรัฐบาลคุณอานันท์ โดยมีคุณมีชัย วีระไวทยะ เป็นคณะรัฐมนตรีร่วม รัฐบาล จึงเป็นคำตอบที่ชัดเจนเกี่ยวกับบทบาทผู้นำของคุณมีชัย ที่ได้มาเพราะสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมผลักดันอย่างแท้จริง

นอกจากนี้ งานศึกษาของ ภัสสร ลิมานนท์ และคณะ (2534) ยังสรุปไว้ว่า "อาจเป็นผลจากการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับการแพร่ระบาด รวมทั้งการป้องกันโรคเอดส์ ที่ได้รับจากสื่อมวลชน และจากกระทรวงสาธารณสุข รวมทั้งจากหน่วยงานอื่น ๆ เช่น โรงพยาบาล และฝ่ายเอกชนที่ทำการรณรงค์ เรื่องนี้กันอย่างต่อเนื่องในระยะ 3-4 ปีที่ผ่านมา ปรากฏว่าหญิงบริการเกือบทั้งหมด มีระดับความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับอาการ ช่องทางการติดต่อโรคและการป้องกัน การติดเชื้อโรคเอดส์อยู่ในระดับที่ดีมาก รวมทั้งความถี่ในการตรวจร่างกายเพื่อ ดูแลสุขภาพอนามัย รวมทั้งการรักษาโรคของหญิงบริการในพื้นที่อยู่ในระดับที่น่าพอใจ อย่างไรก็ตาม ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศ และการป้องกันตนเอง ให้พ้นจากการรับหรือกระจายเชื้อไวรัสโรคเอดส์นั้น แสดงให้เห็นว่ายังมีช่องว่าง

ระหว่างความรู้ความเข้าใจกับการปฏิบัติจริงอยู่ในระดับที่ต้องแก้ไข กล่าวคือ เมื่อมีเพศสัมพันธ์กับผู้รับบริการชายนั้น หญิงบริการบางกลุ่มยัง "ละเลย" ที่จะไม่ใช้อุปกรณ์ เช่น ถุงยางอนามัย เพื่อป้องกันการรับหรือการแพร่เชื้อไวรัสด้วยเหตุผลนานาประการ เช่น "เพราะเขาเป็นคู่ขา" "แขกสะอาดดี" "ครึ่งเดียวคงไม่เป็นไร" "หมอเขาชู้เพราะอยากให้เลิกอาชีพนี้" เป็นต้น ในขณะที่หญิงบริการบางกลุ่ม แม้มีความปรารถนาที่จะป้องกันตนเองให้พ้นจากการรับเชื้อโรค แต่ก็ไม่อยู่ในฐานะที่จะหลีกเลี่ยงได้ เพราะผู้รับบริการชายไม่ให้ความร่วมมือในการใช้ถุงยางอนามัย ด้วยเหตุนี้ การแก้ไขปัญหาเพื่อลดช่องว่างดังกล่าวแล้ว เป็นสิ่งที่ทำได้ยากยิ่ง เพราะแม้บุคคลจะมีความรู้ดี แต่มีปัจจัยหลายอย่างที่เป็นอุปสรรคมิให้สามารถปฏิบัติตามความรู้ที่มีอยู่นั้นได้"

ถึงเวลานี้ เราคงปฏิเสธไม่ได้ว่าภัยของโรคเอดส์ไม่จำกัดอยู่แค่เพียง "ความตาย" แต่ยังรวมถึงพิษภัยอันเกิดจากรู้สึกของมวลชนแต่ละคนที่สร้างขึ้นภายในตัวเองจากข้อมูลข่าวสารซึ่งแหล่งข้อมูลส่งผ่านทางสื่อมวลชน ในสภาพที่ขาดความแน่นชัด และไม่สามารถสร้างความเข้าใจได้ จนทำให้เกิดความเข้าใจผิด ข่าวลือที่ไม่ถูกต้อง จนสร้างความวิตกกังวลมวลชนในเวลาต่อมา

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องความวิตกกังวลอันเกิดจากข่าวสารข้อมูลโรคเอดส์ผ่านสื่อมวลชน ช่วงปี พ.ศ. 2531-2534 : การศึกษาในแนวทัศนะแบบองค์รวม จึงเป็นการทบทวนการรณรงค์เรื่องโรคเอดส์ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงแผนการรณรงค์ด้านสุขศึกษาอื่น ๆ โดยเฉพาะกับโรคร้ายชนิดใหม่ที่อาจอุบัติขึ้นในภายภาคหน้า และผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแบบแผนการรณรงค์เรื่องโรคเอดส์ ดังนี้

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรทบทวนข้อมูลข่าวสารที่สร้างขึ้นมาตั้งแต่เริ่มการรณรงค์ว่า ในการเลือกใช้แนวทางเชิงลบเป็นตัวสร้างความน่าสนใจนั้น สามารถใช้กับกรณีของโรคเอดส์ได้หรือไม่
2. ในการวางแผนการรณรงค์ ควรคำนึงถึง พฤติกรรมมวลชน ทั้งที่เป็นกลุ่มเป้าหมายและกลุ่มประชาชนทั่วไปให้มากขึ้น เพราะการนำเสนอด้วยข้อมูลลักษณะเดียวกันกับทุกกลุ่ม จะทำให้เกิดความไม่เข้าใจกันได้

3. การสร้างข้อมูลข่าวสาร ควรคำนึงถึงค่านิยมของสังคมไทยเพราะโรคเอดส์เป็นโรคที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางเพศ จึงเป็นเรื่องที่ทำการรณรงค์ได้ยากหากใช้วิธีการสื่อสารอย่างตรงไปตรงมาเพราะขัดต่อค่านิยม

4. การรณรงค์โดยสร้างข่าวสารให้ใช้ถุงยางอนามัยเพื่อป้องกันโรคเอดส์ เป็นสิ่งที่พึงระมัดระวัง เพราะอาจเป็นการสร้างข่าวสารที่ล่อแหลม ดังที่ศาสตราจารย์ นายแพทย์เทพพนม กล่าวไว้ถึงกรณีที่ถุงยางอนามัยไม่ได้มาตรฐาน อาจฉีกขาดหรือเกิดรูรั่ว นอกจากนี้ ยังมีทัศนคติดั้งเดิมที่เห็นว่าถุงยางอนามัยเป็นเพียงเครื่องมือในการคุมกำเนิด ไม่ใช่เพื่อป้องกันโรค การสร้างทัศนคติใหม่นี้จึงต้องทำควบคู่กับการสร้างข่าวสารป้องกันโรคเอดส์ อันเป็นการป้องกันการสร้างทัศนคติแบบก้าวกระโดด ซึ่งยากแก่การยอมรับ

5. การรณรงค์ควรจำแนกข้อมูลให้ชัดเจน หยุดแนวทางการขจัดทอดกลุ่มหญิงบริการว่ามีพฤติกรรมสำส่อน เพราะเป็นการชี้นำสังคมให้กล่าวร้ายผู้หญิงจนละเลยต้นเหตุของพฤติกรรมการสำส่อนทางเพศที่แท้จริงอันเกิดจากชายนักเที่ยวและผู้ประกอบการ

6. การผลิตสื่อเผยแพร่เรื่องโรคเอดส์สำหรับเด็กโดยเฉพาะเด็กเล็ก ควรเพิ่มความระมัดระวังในการสร้างข้อมูลข่าวสารที่เหมาะสมกับเด็กให้มากยิ่งขึ้น

7. ควรใช้วิธีการทำการประชาสัมพันธ์ในเชิงรุก เพื่อให้ทันต่อเหตุการณ์ควรให้ข้อมูลที่เที่ยงตรงและต่อเนื่องไม่ปล่อยให้ผู้รับสารเกิดความสงสัย เพราะจะเป็นเหตุให้ผู้รับสารชวนขวายข่าวสารด้วยตนเอง ซึ่งอาจได้รับข่าวสารที่ไม่ถูกต้อง จนตีความผิดไปจากข้อเท็จจริงอันจะก่อให้เกิดความวิตกกังวล

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ผู้วิจัยพบว่า โรคเอดส์นั้นแม้ว่าจะจะเป็นโรคที่มนุษย์ยังไม่สามารถเอาชนะพิษภัยของมันได้ แต่มันก็ทำให้มนุษย์ได้ย้อนกลับมามองพฤติกรรมของตนเองมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในสังคมเมืองที่มีโครงสร้างซับซ้อน การดำเนินชีวิตที่เต็มไปด้วยการแข่งขันในเชิงธุรกิจ การสอดแทรกการขยายบริการทางเพศในรูปแบบต่าง ๆ โรคเอดส์จึงทำหน้าที่เป็นดัชนี วัดการเปลี่ยนแปลงของสังคมไทย ซึ่งการแก้ปัญหาเรื่องโรคเอดส์ด้วยการพึ่งอำนาจแห่งการสื่อสารมวลชนเพียงอย่างเดียวคงจะยากที่จะประสบผลสำเร็จ หากแต่สังคมไทยจะต้องยอมรับข้อเท็จจริงของการเปลี่ยนแปลงเสียก่อน และทุกฝ่ายจะต้องศึกษาถึงสภาพที่เป็นจริงอย่างถ่องแท้ก่อนตัดสินใจ เพื่อป้องกันภาวะวิกฤตของคนในสังคม

นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังมีความเห็นว่า การวิจัยในครั้งนี้ยังมีข้อจำกัดในด้านเวลา รวมทั้งงบประมาณในการทำวิจัย จึงทำให้ขอบเขตของการศึกษาไม่สามารถทำได้อย่างครอบคลุมเท่าที่ควร ดังนั้น หากมีผู้สนใจที่จะพัฒนางานวิจัยเกี่ยวกับความวิตกกังวลอันเกิดจากข่าวสารโรคเอดส์แล้ว ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าควรทำการศึกษาในส่วนของการสร้างความหมายในรูปของข่าวที่ปรากฏในสื่อมวลชน โดยทำการเก็บรวบรวมข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ เพื่อศึกษาว่าสื่อมวลชนสร้างข่าวสารโรคเอดส์ที่ก่อให้เกิดความวิตกกังวลมวลชนหรือไม่ อย่างไร ซึ่งผลการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ จะช่วยให้เข้าใจถึงบทบาทของสื่อมวลชนในการสร้างข่าวสาร อันเป็นประโยชน์ต่อการเข้าใจถึงบทบาทของสื่อมวลชนในฐานะตัวกลาง ในกระบวนการสื่อสารมวลชนมากยิ่งขึ้น ยิ่งไปกว่านั้น ยังทำให้เข้าใจถึงการต่อรองความหมายของคำว่า เอดส์ ที่เกิดขึ้นจากสื่อมวลชน ว่าได้ให้ความหมายของโรคเอดส์ไว้อย่างไร

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย